Lumina Intunericului

-Arthur C. Clarke-

Dedicata cu afectiune Hotelului Chelsea, gazda prietenoasa a sfirsitului tineretii mele.

Prefaţă

Acest volum conţine toate povestirile pe care le-am scris în deceniul al şaptelea, una dintre perioadele cele mai dramatice din întreaga istorie a ştiinţei şi tehnologiei. Anii aceia au cunoscut inventarea laserului, descoperirea codului genetic, lansarea primelor sonde automate spre Marte şi Venus, descoperirea pulsarilor şi aselenizarea. Multe dintre evenimentele enumerate -fie anticipativ, fie după ce s-au concretizat - sunt reflectate în povestirile pe care le veţi citi; din acest motiv, le-am inclus în ordine cronologică.

Acesta este cel de-al şaselea volum al meu de povestiri şi am fost ispitit să-1 subintitulez Ultimele texte - în nici un caz ca o aluzie la mortalitatea mea (intenţionez cu toată seriozitatea să văd ce se va petrece în anul 2001), ci pentru că se pare că scriu tot mai puţin, ocupându-mă într-o măsură din ce în ce mai mare cu conferinţe, călătorii, filmări şi scufundări oceanice. Extrapolând de la actuala mea rată de productivitate, volumul al şaptelea pare să se afle atât de departe în viitor, încât poate că ar fi mai bine să-mi adaug ocazionalele povestiri la ediţiile ulterioare ale cărţii de faţă.

„Vântul solar" purta titlul „Iahtul solar", când a apărut prima dată în revista Boys'Life. Printr-una dintre acele stranii coincidenţe care apar adesea în literatură (vezi „Herbert George Morley Robert Wells, Esq."), Poul Anderson a folosit acelaşi titlu, aproape simultan.

Conceptul lansatorului selenar din „Maelstrom II" a fost, cred, enunţat întâia dată în articolul meu „Lansarea electromagnetică, o contribuţie majoră la zborul spaţial" (Journal oftheBritish Inter-planetary Society, noiembrie 1950).

Predicţiile detaliate pentru evenimentele care se vor petrece, aşa cum sunt descrise în „Culminaţia Pământului", au fost făcute de Jan Mecus (Journal of the British Astronomical Association, vol. 72, nr. 6, 1962). Sunt extrem de îndatorat lucrării domnului Mecus, atât pentru informaţie, cât şi pentru inspiraţie.

Expresia „Roţile lui Poseidon" (din „Intâlnire cu Meduza") a fost formulată de amicul meu, regretatul Willy Ley, iar citatele relevante au fost preluate din cartea sa Pe Pământ si în cer. Motivul acestui fenomen extraordinar şi impresionant nu este încă priceput pe deplin.

Finalmente, vreau să adaug că acest volum poate pretinde un modest record prin „Cea mai lungă povestire science-fiction scrisă vreodată"; o povestire mai lungă n-a fost şi nu va fi scrisă niciodată.

ARTHUR C. CLARKE
Colombo, Ceylon
Februarie 1971

Hrana zeilor

Cu toată onestitatea, domnule Preşedinte, ţin să vă avertizez că o mare parte din dovezile pe care le voi prezenta vor fi de-a dreptul dezgustătoare. Ele implică aspecte ale naturii umane care sunt rareori discutate în public şi în nici un caz înaintea unei Comisii a Congresului. Mă tem însă că trebuie să înfruntăm adevărul - în viaţă există momente când vălul ipocriziei trebuie sfâşiat, iar acesta este un astfel de moment.

Domnilor, cu toţii descindem dintr-o străveche seminţie de carnivore. Din expresiile de pe chipurile dumneavoastră, îmi dau seama că majoritatea nu cunoaşte termenul acesta. Nimic surprinzător, deoarece el provine dintr-un limbaj care este perimat de două milenii. Poate că ar fi mai bine să evit eufemismele şi să fiu brutal de sincer, chiar dacă va trebui să întrebuinţez cuvinte ce nu sunt auzite niciodată într-o societate

politicoasă. Din acest motiv, îmi cer scuze tuturor celor care se pot simţi ofensaţi.

Până acum câteva secole, hrana favorită a majorităţii omenirii era *carnea* - carnea unor animale sacrificate. Nu încerc să vă trezesc dezgustul; afirmaţia mea este cât se poate de reală şi adevărul ei poate fi verificat în orice manual de istorie...

Bineînţeles, domnule Preşedinte! Sunt pregătit să aştept, până ce domnul senator Irving îşi revine. Câteodată, noi, specialiştii, uităm felul în care necunoscătorii pot reacţiona în faţa unor asemenea detalii, în acelaşi timp trebuie să avertizez onorata Comisie că lucrurile ce vor urma sunt mult mai neplăcute. Dacă vreuna dintre persoanele prezente este prea delicată, îi sugerez să-1 urmeze pe domnul senator Irving, până nu este prea târziu...

Ei bine, acum pot continua. Până în epoca modernă, toate alimentele puteau fi clasificate în două categorii. Cele mai multe erau produse din plante: cereale, fructe, plancton, alge şi alte forme vegetale. Poate că ne vine greu să credem că în majoritatea lor covârşitoare, strămoşii noştri au fost agricultori şi s-au luptat să smulgă hrana din sol sau oceane, întrebuinţând tehnici primitive şi, adesea, epuizante... totuşi este purul adevăr.

A doua categorie de alimente, dacă îmi îngăduiţi să revin la acest subiect neplăcut, era carnea, produsă de un număr relativ mic de animale. Este posibil să fiţi familiarizat cu unele dintre ele: vacile, porcii, oile sau balenele. Marea parte a oamenilor - regret că trebuie să subliniez aspectul, dar faptul este incontestabil - prefera carnea oricărui alt aliment, cu toate că doar cei bogaţi îşi puteau permite acest lux. Pentru mulţi, carnea era o delicatesă rară şi ocazională într-un regim alimentar constituit în proporţie de peste nouăzeci la sută din produse vegetale.

Dacă examinăm chestiunea cu calm şi fără părtinire - aşa cum sper că domnul senator Irving este capabil s-o facă acum - putem constata că, în mod inevitabil, carnea era rară şi scumpă, deoarece însăşi producerea ei reprezenta un proces foarte ineficient. Pentru obţinerea unui kilogram de carne, animalul în cauză trebuia să asimileze cel puţin zece kilograme de hrană vegetală - adesea, hrană care ar fi putut să fie

consumată direct de oameni. Ignorând consideraţiile estetice, această stare de lucruri nu putea fi tolerată după explozia demografică din secolul al XX-lea. Un om care consuma carne îşi condamna la foamete cel puţin zece semeni.

Din fericire pentru noi toţi, biochimiştii au rezolvat problema; după cum poate ştiţi, soluţia a fost oferită de unul dintre nenumăratele produse secundare ale cercetării spaţiale. Toate alimentele - animale sau vegetale - sunt alcătuite din doar câteva elemente, foarte comune: carbon, hidrogen, oxigen, azot, plus sulful şi fosforul în cantităţi infime. Aceste şase elemente, cărora li se adaugă alte câteva, se combină într-un număr aproape infinit de modalităţi şi formează toate alimentele pe care omul le-a mâncat sau le va mânca vreodată. Confruntaţi cu problema colonizării Lunii şi planetelor, biochimiştii din secolul al XXI-lea au descoperit felul în care să sintetizeze orice hrană dorită din materiile prime existente în apă, aer şi roci. A fost cea mai măreaţă şi, poate, cea mai importantă realizare din istoria ştiinţei. Cu toate acestea, n-ar trebui să ne simţim prea mândri de ea. Regatul vegetal ne-o luase înainte cu un miliard de ani.

Chimiştii puteau să sintetizeze acum orice aliment imaginabil, indiferent dacă echivalentul lui exista sau nu în natură. Nu mai trebuie să precizez că s-au consemnat şi erori… ba chiar dezastre. Imperii industriale s-au ridicat şi s-au năruit; adesea, trecerea de la agricultură şi zootehnie la giganticele complexe automate de procesare a plantelor şi la omniconvertoarele de azi a fost dureroasă. Ea a reprezentat însă un pas necesar, graţie căruia am progresat. Pericolul foametei a fost alungat pentru totdeauna şi actualmente deţinem o bogăţie şi o varietate de hrană necunoscute în nici o altă epocă istorică.

In plus, desigur, s-a consemnat un câştig moral. Nu mai este necesar să ucidem milioane de creaturi vii, iar instituţii revoltătoare, ca abatoarele şi măcelăriile, au dispărut de pe faţa Pământului. Ni se pare incredibil până şi faptul că strămoşii noştri, desigur brutali şi primitivi aşa cum erau, au putut tolera vreodată asemenea profanări.

Cu toate acestea este imposibil să retezăm brusc şi definitiv legătura cu trecutul. După cum am amintit deja, suntem carnivori; moştenim gusturi şi pofte dobândite de-a lungul unui

milion de ani. Ne place sau nu, cu numai câţiva ani în urmă, unii dintre stră-străbunicii noştri mâncau cu satisfacţie carnea vacilor, oilor şi porcilor — atunci când o puteau obţine. Iar noi o consumăm cu plăcere si acum…

Regret, dar poate că ar fi preferabil ca domnul senator Irving să nu mai participe la această informare. Bănuiesc că nu ar fi trebuit să fiu atât de direct… Ceea ce doream să spun de fapt era că multe dintre alimentele sintetice pe care le mâncăm în ziua de azi au aceeaşi formulă ca şi vechile produse naturale; unele dintre ele sunt copii atât de perfecte încât nu există nici un test chimic sau de altă natură care să poată dezvălui vreo diferenţă. Situaţia este logică şi inevitabilă: noi, fabricanţii, am luat pur şi simplu ca model cele mai populare alimente pre-sintetice şi le-am reprodus gustul şi textura.

Bineînţeles, am creat şi denumiri noi, care nu făceau aluzie la origini anatomice sau zoologice, astfel ca nimănui să nu i se reamintească despre realităţile vieţii. Atunci când intraţi într-un restaurant, cei mai mulţi termeni pe care îi veţi găsi în meniu au fost inventaţi la începutul secolului al XXI-lea, ori adaptaţi din denumiri franţuzeşti originale, astfel încât foarte puţini i-ar identifica. Dacă veţi dori vreodată să vă cunoaşteţi pragul toleranţei, puteţi încerca un experiment interesant, dar destul de neplăcut. Secţiunea inaccesibilă publicului din Biblioteca Congresului contine un număr important de meniuri ale unor restaurante faimoase - da, şi al banchetelor din Casa Albă - din ultimii cinci sute de ani. Ele au un caracter brutal, specific mai degrabă unei săli de disecţii, care le face imposibil de lecturat. Nu cred că există altceva care să ateste mai plastic distanţa uriaşă dintre noi şi înaintaşii noştri de acum doar câteva generaţii.

Da, domnule Preşedinte, ajung imediat la subiect, însă toate acestea sunt foarte relevante, indiferent cât de dezagreabile pot fi. Nu încerc să vă creez scârbă, ci doar să stabilesc fundamentul pentru acuzaţia pe care intenţionez s-o aduc concurentului meu: Corporaţia Alimentară Triplanetară. Până ce nu veţi cunoaşte şi înţelege cadrul general, aţi putea considera că este o plângere frivolă, inspirată de pierderile, recunosc serioase, pe care compania mea le-a înregistrat după lansarea pe piaţă a produsului „Ambrozie +".

Alimente noi, domnilor, sunt inventate săptămânal şi este greu să le ţii evidenţa. Ele apar şi dispar aidoma modelor feminine; doar unul din o mie rămâne definitiv în meniu. Este extrem de rar ca vreunul dintre ele să capteze gustul publicului peste noapte şi recunosc deschis că linia de produse „Ambrozie +" a reprezentat succesul cel mai mare din istoria producerii de alimente. Ştiţi cu toţii asta - absolut toate celelalte produse au fost măturate de pe piaţă.

Evident, am fost siliţi să acceptăm provocarea. Biochimiştii companiei mele sunt la fel de buni ca oricare alţii din sistemul solar şi s-au apucat imediat să analizeze „Ambrozie +". Nu destăinui un secret al branşei, spunându-vă că deţinem compoziţiile tuturor alimentelor, naturale sau sintetice, care au fost mâncate vreodată de oameni - începând cu produse exotice de care n-aţi auzit niciodată, cum ar fi caracatiţa prăjită, lăcustele în miere, limbile de păuni sau polipodul venusian. Gigantica noastră bază de date, conţinând arome şi texturi, ne este activul principal, la fel ca la toate celelalte companii de această natură. Din ea putem selecta componente pe care să le combinăm în orice mod imaginabil; şi de obicei putem să duplicăm, fără prea mare greutate, orice produs lansat de concurenţă,

Insă „Ambrozie +" ne-a nedumerit mult timp. Descompunerea grăsimilor proteinice îl clasificase rapid ca fiind carne, totuşi n-am putut să-1 reproducem exact. A fost primul eşec al biochimiştilor mei; nici unul dintre ei nu putea să explice ce anume îi conferea atractivitatea deosebită - care, după cum ştim, face ca toate celelalte produse să pară insipide prin comparaţie. La fel de bine ar fi putut... dar să nu anticipez.

Pe scurt, domnule Preşedinte, directorul Corporaţiei Alimentare Triplanetare va compărea înaintea dumneavoastră - deşi, sunt sigur de asta, fără entuziasm. El vă va spune că „Ambrozie +" este sintetizat din aer, apă, carbonat de calciu, sulf, fosfor şi toate celelalte. Va fi perfect adevărat, însă va fi partea cea mai puţin importantă a adevărului. Aceasta pentru că noi i-am descoperit secretul - care, ca majoritatea secretelor, este foarte simplu o dată ce îl cunoşti.

Trebuie realmente să-mi felicit rivalul. El a reuşit, finalmente, să ne pună la dispoziţie cantităţi nelimitate din ceea ce este, prin natura lucrurilor, alimentul ideal pentai

omenire. Până acum, acesta a fost insuficient şi ca atare cu atât mai apreciat de către puţinii cunoscători care îl puteau obţine. Fără excepţie, toţi au depus mărturie că nimic nu se poate compara, nici măcar pe departe, cu alimentul respectiv.

Da, biochimiştii de la Corporaţia Alimentară Triplanetară au izbutit o realizare tehnică superbă. Acum este rândul dumneavoastră să soluţionaţi problemele morale şi filosofice. Când mi-am început comunicarea, am întrebuinţat termenul arhaic „carnivor". Acum trebuie să vă învăţ altul; pentru început, îl voi pronunţa pe litere: C-A-N-I-B-A-L...

Mai 1961

Maelstrom II

Cliff Leyland îşi spuse cu amărăciune că nu era primul om care să cunoască secunda exactă şi modalitatea precisă în care avea să moară, în nenumărate rânduri, criminali condamnaţi la moarte îşi aşteptaseră ultimul răsărit de zori, totuşi putuseră spera până în ultima clipă la o graţiere; judecătorii oameni puteau dovedi milă, dar împotriva legilor Naturii nu exista apel.

Cu numai şase ore în urmă, Cliff fluiera fericit, în timp ce-şi împacheta cele zece kilograme de bagaje personale pentru călătoria spre casă. Işi putea încă aminti (chiar şi acum, după toate cele întâmplate) cum visase că Myra era deja în braţele lui şi că mergea cu Brian şi Sue în croaziera promisă pe Nil. Peste câteva minute, pe măsură ce Pământul se ridica deasupra orizontului, ar fi putut revedea Nilul; îi erau însă de ajuns amintirile ca să-i aducă în faţa ochilor chipurile soţiei şi copiilor săi. Totul fiindcă încercase să economisească 950 de dolari sterlini, plecând spre casă cu catapulta de marfă, în loc să se îmbarce în navetă.

Se aşteptase ca primele douăsprezece secunde ale călătoriei să fie dure, atunci când lansatorul electric trimisese capsula pe circuitul lung de şaisprezece kilometri, propulsând-o de pe Lună. In ciuda protecţiei cuvei cu apă în care urma să fie imersat pe durata numărătorii inverse, bărbatul nu se gândise

cu plăcere la apăsarea de 20 g a decolării, totuşi când acceleraţia cuprinsese capsula, de abia simţise forţele imense ce acţionau asupra lui. Singurul sunet fusese un scârţâit slab dinspre pereţii de metal; pentru orice persoană care cunoscuse vuietul lansării unei rachete, tăcerea era stranie. Când difuzorul cabinei anunţase: „T+5 secunde, viteza 3 200 de km/oră", de abia îi venise să creadă.

3 200 de km/oră în cinci secunde, pornind de pe loc... şi de abia peste alte şapte secunde, generatoarele aveau să-şi izbească trăsnetele de energie în lansator. Cliff călărea fulgerul pe suprafaţa Lunii; iar la T+7 secunde, fulgerul se defectase.

Chiar şi în adăpostul ca un uter al cuvei, bărbatul simţise că era ceva în neregulă. Apa din jurul lui, până atunci încremenită, aproape rigidă sub propria-i greutate, păruse brusc să învie. Deşi capsula continuase să gonească pe şine, accelerarea încetase şi se deplasase doar graţie inerţiei.

Nu avusese timp să simtă spaimă, sau să se întrebe ce se petrecuse, deoarece întreruperea energiei durase numai o secundă. Apoi câmpul revenise, cu o vibraţie care zguduise capsula de la un capăt la celălalt, însoţită de o serie de pârâituri ameninţătoare şi reverberatoare.

Atunci când acceleraţia dispăruse pentru ultima dată, toată greutatea pierise o dată cu ea. Cliff nu avusese nevoie de nici un instrument, decât de propriul lui stomac care să-1 anunţe că vehiculul părăsise capătul pistei şi se îndepărta de suprafaţa lunară. Aşteptase neliniştit până ce pompele automate goliseră cuva şi suflantele cu aer fierbinte îşi terminaseră treaba, apoi plutise spre pupitrul de comandă şi se trăsese în jos, în scaun.

- Controlul Lansărilor, rostise el imediat ce-şi fixase centurile de siguranţă, ce dracu sa-ntâmplat?

Un glas energic, dar îngrijorat, îi răspunsese prompt:

- Continuăm să investigăm... te apelăm peste treizeci de secunde. Adăugase după aceea cu întârziere: Ne bucurăm că n-ai păţit nimic.

Aşteptând, Cliff comutase pe ecranul prova, în faţă nu se vedea nimic, decât stelele... adică aşa cum trebuia. Cel puţin decolase cu o viteză apropiată de cea necesară şi nu exista pericolul să cadă imediat pe suprafaţa Lunii. Avea însă să se prăbuşească, mai devreme sau mai târziu, deoarece era imposibil să fi atins viteza de învingere a atracţiei

gravitaţionale. Probabil că se ridica în spaţiu de-a lungul unei elipse uriaşe... iar peste câteva ore avea să fie înapoi în punctul din care plecase.

- Salut, Cliff, vorbise pe neaşteptate Controlul Lansărilor. Am descoperit ce s-a întâmplat, întrerupătoarele circuitului s-au declanşat accidental când ai trecut prin secţiunea 5 a pistei şi din cauza aceasta viteza de decolare a fost cu l 200 de km/oră prea
mică. Asta te va aduce înapoi peste cinci ore - dar nu-ţi face griji, duzele de corecţie te pot împinge pe o orbită stabilă. O să te anunţăm când să le declanşezi. După aceea nu-ţi mai rămâne nimic de făcut decât să aştepţi, până putem trimite pe cineva care să te recupereze.

Incetişor, Cliff îşi îngăduise să se destindă. Uitase de rachetele stabilizatoare ale capsulei. Deşi nu dispuneau de o energie prea mare, 1-ar fi putut aduce pe o orbită care să ocolească Luna. Cu toate că ar fi revenit la numai câţiva kilometri de suprafaţa selenară, gonind cu o viteză ameţitoare peste munţi şi şesuri, ar fi fost în perfectă siguranţă.

După aceea îşi reamintise pârâiturile dinspre compartimentul de comandă şi speranţele îi păliseră din nou, fiindcă într-un vehicul spaţial prea puţine erau componentele ce se puteau defecta fără consecinţe neplăcute.

Acum, când verificările finale ale circuitelor de aprindere se încheiaseră, se confrunta cu consecinţele acelea. Duzele de navigaţie nu se mai declanşau nici pe MANUAL, nici pe AUTO. Modesta rezervă de combustibil a navetei, care l-ar fi putut duce la adăpost, era complet inutilă. Peste cinci ore, avea să-şi încheie de parcurs orbita... şi să revină în punctul de lansare.

„Oare noului crater îi vor da numele meu?" se întrebase Cliff. „Craterul Leyland, diametru... Ce diametru? Mai bine să nu exagerez... Nu cred că va avea mai mult de două sute de metri lăţime. Nici n-ar merita să fie trecut pe hartă."

Controlul Lansărilor continua să păstreze tăcerea, dar asta nu constituia o surpriză. Nu prea mai aveai ce să-i spui unui om care fusese condamnat. Totuşi, deşi ştia că nimic nu i-ar fi putut schimba traiectoria, lui Cliff nu-i venea nici chiar acum să creadă că în scurt timp avea să fie împrăştiat pe cea mai mare parte a feţei nevăzute a Lunii. Deocamdată continua să se îndepărteze de aceasta, ridicându-se, sigur şi confortabil, în

cabina micuţă. Ideea morţii era complet absurdă... aşa cum este pentru toţi oamenii până în ultima clipă.

Apoi, pentru o clipă, bărbatul uită de problema sa. Orizontul de dinaintea lui nu mai era o linie dreaptă. Pe fundalul stelelor se înălţa ceva mai strălucitor chiar decât scânteietorul peisaj selenar. Pe măsură ce ocolea Luna, capsula crea unicul tip de răsărit posibil al Pământului - cel realizat de om. Peste un minut, totul se termină, într-atât de mare era viteza capsulei pe orbită. Pământul se ridicase deja clar deasupra orizontului şi suia rapid pe cer.

Pe trei sferturi plin, era prea luminos ca să-1 poţi privi direct; o oglindă cosmică, formată nu din roci mate şi şesuri colbuite, ci din zăpezi, nori şi oceane. Ba chiar aproape exclusiv din oceane, fiindcă Pacificul era întors spre Lună şi reflecţia orbitoare a soarelui acoperea arhipelagul Hawaii. Pâcla atmosferei - pătura moale care ar fi trebuit să-i amortizeze coborârea peste câteva ore - ascundea toate detaliile geografice; poate că pata neagră care tocmai ieşea din noapte era Noua Guinee, totuşi Cliff nu putea să fie sigur.

Ştiinţa faptului că se îndrepta direct spre apariţia aceea minunată şi strălucitoare constituia în sine o ironie amară. Alţi l200 de km/oră şi ar fi reuşit... l200 de km/oră - asta constituia toată diferenţa. La fel de bine, ar fi putut cere l200000...

Vederea Pământului care răsărise îi reaminti, cu o forţă irezistibilă, îndatorirea de care se temea, dar pe care n-o mai putea amâna.

- Controlul Lansărilor, rosti el străduindu-se din răsputeri să-şi menţină o voce fermă, stabileşte-mi, te rog, legătura cu Pământul.

Acesta era unul dintre lucrurile cele mai stranii pe care le făcuse vreodată în viaţă: să zboare deasupra Lunii şi să asculte telefonul ţârâind în propria lui locuinţă, la 400000 de kilometri depărtare. In Africa trebuia să fie aproape miezul nopţii şi de aceea aveau să-i răspundă cu oarecare întârziere. Myra se va foi somnoroasă, apoi, fiindcă era soţie de astronaut, se va trezi brusc şi complet. Amândoi însă detestau să aibă telefoane în dormitor, şi urmau să treacă minim cincisprezece secunde înainte ca ea să aprindă lumina, să închidă uşa de la camera copiilor, ca să nu-i deranjeze, să coboare scara şi...

Glasul i se auzi, limpede şi dulce dincolo de hăul vidului. Cliff 1-ar fi recunoscut oriunde în Univers si îi simţi imediat nuanţa de îngrijorare.

- Doamna Leyland? întrebă operatoarea de pe faţa dinspre Pământ a Lunii. Aveţi legătura cu soţul dumneavoastră. Nu uitaţi, va rog, de defazajul temporal de două secunde.

Cliff se întrebă câţi oameni ascultau convorbirea aceasta, pe Lună, pe Pământ sau în sateliţii-relee. Este greu să vorbeşti pentru ultima dată cu cei iubiţi, atunci când nu ştii câţi pot trage cu urechea. Dar, imediat ce începu să vorbească, nu mai există nimeni altcineva decât el şi Myra.

- Scumpo, începu bărbatul, sunt eu, Cliff. Mă tem că nu voi ajunge acasă, aşa cum am promis. Am avut o... defecţiune tehnică. Pentru moment n-am păţit absolut nimic, dar am probleme mari.

Inghiţi un nod, încercând să-şi alunge uscăciunea gurii, apoi continuă iute, înainte ca femeia să-1 poată întrerupe, îi explică situaţia, cât putu mai succint. Pentru binele lui, dar şi pentru al ei, nu abandonă toate speranţele.

- Toţi se străduie din răsputeri, îi spuse. Poate că vor reuşi să ajungă la mine cu o navetă. Dar în cazul că nu vor putea... ei bine, voiam să vorbesc cu tine şi cu copiii.

Myra primi vestea cu sânge rece, aşa cum bărbatul ştiuse că va face. Simţi mândrie, alături de dragoste, când răspunsul ei sosi de pe faţa cufundată în noapte a Pământului.

- Nu-ţi face griji, Cliff. Sunt sigură că te vor salva şi că ne vom putea petrece vacanţa exact aşa cum am planificat-o.

- Aşa cred şi eu, minţi el. Pentru orice eventualitate, vrei totuşi să trezeşti copiii? Nu le spune că s-a întâmplat ceva rău.

După o jumătate de minut care durǎ cât o eternitate, le auzi vocile somnoroase şi în acelaşi timp surescitate. Cliff ar fi renunţat fără să clipească la aceste ultime ore ale vieţii sale, ca să le mai vadă o dată feţele, însă capsula nu deţinea aparatură video. Pe de altă parte, poate că era mai bine aşa, pentru că, dacă i-ar fi privit în ochi, nu le-ar fi putut ascunde adevărul. Aveau să-1 afle în scurt timp, dar nu de la el. Dorea să le ofere numai fericire în aceste ultime momente împreună.

In acelaşi timp, îi venea greu să le răspundă la întrebări, să le spună că în scurt timp avea să-i strângă în braţe, să le facă promisiuni pe care nu le putea îndeplini. Avu nevoie de toată

stăpânirea de sine de care era capabil, atunci când Brian îi reaminti de mostra de praf selenar pe care o mai uitase o dată... nu însă şi acum.

- Am luat-o, Brian, este chiar lângă mine, într-un flacon, în curând, le-o vei putea arăta prietenilor. („Nu, în curând va fi înapoi pe corpul ceresc de pe care a plecat.") Şi, Susie, să fii fetiţă cuminte şi să asculţi tot ce-ţi spune mămica! Ştii bine că ultimul raport
şcolar n-a fost grozav, mai ales observaţiile despre purtarea ta... Da, Brian, am fotografiile şi bucata de rocă din Aristarch...

Era tragic să mori la treizeci şi cinci de ani, dar şi pentru un băiat este tragic să-şi piardă tatăl la zece ani. Oare cum şi-1 va reaminti Brian peste decenii? Probabil doar sub forma unui glas îndepărtat din cosmos, deoarece Cliff petrecuse foarte puţin timp pe Pământ. In ultimele câteva minute, îndreptându-se spre spaţiu şi apoi recăzând către Lună, nu putea face mai mult decât să-şi trimită dragostea şi speranţele peste vidul pe care n-avea să-1 mai traverseze niciodată. Restul atârna pe umerii Myrei.

După ce copiii plecară să se culce, fericiţi, dar nedumeriţi, avea treabă de făcut. Acum sosise timpul să-şi păstreze capul pe umeri, să fie practic şi la obiect. Myra trebuia să se descurce în viitor fără el, însă cel puţin îi putea uşura tranziţia. Viaţa merge mai departe, fără să-i pese de ceea ce s-a întâmplat cu un individ; iar pentru omul modern, viaţa implică ipoteci şi credite ce trebuie achitate, poliţe de asigurare şi conturi bancare în fonduri comune. Aproape impersonal, de parcă toate acestea ar fi reprezentat problema altuia - ceea ce, în scurt timp, avea să fie cât se poate de adevărat - , bărbatul începu să vorbească despre ele. Exista o vreme pentru inimă, şi o vreme pentru minte. Inima avea să-şi spună ultimele vorbe peste trei ore, când el îşi începea ultima apropiere de suprafaţa Lunii.

Nu-i întrerupse nimeni. Existau desigur monitori silenţioşi, care menţineau legătura între cele două corpuri cereşti, însă ei doi păreau să fie singurii oameni din Univers. La răstimpuri, în timp ce vorbea, ochii lui Cliff rătăceau spre ecran şi erau orbiţi de strălucirea Pământului, suit acum până la jumătatea bolţii. Era imposibil să crezi că adăpostea şapte miliarde de suflete. Pentru el, numai trei oameni erau importanţi acum.

Ar fi trebuit să fie patru, însă, oricât s-ar fi străduit, nu putea să pună pruncul pe picior de egalitate cu ceilalţi. Nu-şi văzuse niciodată mezinul... şi nici n-avea să-1 mai vadă.

In cele din urmă, ajunse la fundul sacului. Pentru unele lucruri, o viaţă întreagă nu este de ajuns... dar o oră poate să fie prea mult. Se simţea epuizat fizic şi emoţional, iar Myra trebuia să fi fost probabil la fel de copleşită. Cliff dorea să rămână singur, cu gândurile sale şi cu stelele, să-şi destindă mintea şi să se împace cu Universul.

- Aş dori să întrerupem legătura pentru vreo oră, scumpo, îi spuse - nu trebuia să explice nimic, întrucât se înţelegeau perfect între ei. Te voi suna din nou, cu... o să avem timp suficient. Deocamdată, la revedere!

Aşteptă cele două secunde şi jumătate pentru răspunsul de pe Pământ, apoi întrerupse legătura şi rămase privind minusculul pupitru de comandă, fără să-1 zărească realmente. Pe neaşteptate, fără să vrea, ori s-o dorească, din ochi îi ţâşniră lacrimi şi începu să plângă aidoma unui copil.

Plânse pentru familia lui şi pentru el însuşi. Plânse pentru viitorul pe care ar fi putut să-1 aibă şi pentru speranţele care, în scurt timp, aveau să fie vapori incandescenţi plutind printre stele. Şi mai plânse fiindcă nu putea să facă absolut nimic.

După o vreme se simţi mult mai bine, ba chiar îşi dădu seama că era de-a dreptul înfometat. Nu avea rost să moară cu stomacul gol şi începu să scotocească prin raţiile din chicineta de mărimea unei debarale. Chiar pe când storcea în gură un tub cu pastă de şuncă şi pui, Controlul Lansărilor îl apelă.

Glasul pe care îl auzi acum era altul - tărăgănat, sigur pe sine şi extrem de competent, sunând de parcă n-ar fi tolerat nonsensurile unor maşinării lipsite de viaţă.

- Sunt Van Kessel, şeful Diviziei de întreţinere a Vehiculelor Spaţiale. Ascultă cu atenţie, Leyland! Credem că am găsit o soluţie. Este riscantă... dar e unica ta şansă.

Alternările între speranţă şi disperare afectează realmente sistemul nervos. Cliff se simţi brusc ameţit; s-ar fi prăbuşit, dacă în imponderabilitate ai putea să cazi într-o direcţie oarecare.

- Spune, murmură el după ce-şi reveni.

Ascultă apoi cu un entuziasm care, treptat, se preschimbă în scepticism.

- Nu cred! zise în cele din urmă. Pur şi simplu e lipsit de sens!

- Nu poţi contrazice calculatoarele, replică Van Kessel. Au verificat cifrele în douăzeci de modalităţi diferite. Şi nu-i deloc lipsit de sens. Nu vei avea o viteză prea mare la apogeu şi nu ai nevoie de un impuls aşa mare ca să-ţi schimbi orbita. Bănuiesc că
n-ai mai ieşit niciodată în spaţiu, aşa-i?

- Nu... bineînţeles.

- Păcat, dar asta nu contează. Dacă ne urmezi instrucţiunile, nu poţi greşi. Costumul este în dulapul din fundul cabinei. Rupe sigiliile şi scoate-1.

Cliff pluti cei doi metri de la pupitrul de comandă până la peretele opus şi trase de maneta etichetată NUMAI ÎN CAZURI DE URGENŢĂ - COSTUM SPAŢIAL TIP 17. Uşa se deschise şi văzu ţesătura argintiu-strălucitor, care atârna moale înăuntru.

- Te dezbraci complet şi te bagi în costum, urmă Van Kessel. Nu-ţi face probleme în legătură cu echipamentele de supravieţuire - le vei ataşa ulterior.

- Mi-am pus costumul, anunţă Cliff. Acum ce fac?

- Aştepţi douăzeci de minute, iar când te anunţăm, deschizi sasul şi sări afară.

Implicaţiile cuvântului acela, „sări", pătrunseră brusc în mintea bărbatului. Cliff privi în jurul cabinei micuţe, devenită acum familiară şi confortabilă, apoi se gândi la neantul pustiu dintre stele, abisul lipsit de ecouri prin care un om putea să cadă până la sfârşitul timpului.

Nu părăsise niciodată o navă, ca să iasă în spaţiul cosmic; nici n-ar fi avut motive s-o facă. Era un simplu băiat de fermier, doctor în agronomie, care participase cu succes la proiectul „Recuperarea Saharei" şi care încerca să cultive plante pe Lună. Cosmosul nu era pentru el; Cliff aparţinea lumilor de sol şi rocă, de praf selenar şi piatră ponce formată în vid.

- N-o pot face, şopti el. Nu există altă modalitate?

- Nu, se răsti Van Kessel. Ne dăm peste cap să te salvăm şi nu-i momentul isteriilor. Zeci de oameni s-au găsit în situaţii mai grele - grav răniţi, captivi în epave la peste un milion de kilometri de orice posibilitate de ajutor. Tu n-ai nici măcar o zgârietură şi ai

şi început să miorlăi! Stăpâneşte-te... ori ne retragem şi te lăsăm să fierbi în suc propriu.

Cliff roşi şi răspunse abia după câteva secunde.

- Este în regulă. Să reluăm instrucţiunile.

- Aşa-i mai bine, încuviinţă Van Kessel. Peste douăzeci de minute, când ajungi la apogeu, vei intra în sasul pneumatic. Din clipa aceea vom pierde posibilitatea de comunicare - radioul costumului tău are o rază de numai cincisprezece kilometri. Te vom urmări însă pe radar şi-ţi vom putea vorbi când vei trece din nou pe deasupra noastră. Acum, despre comenzile din costum...

Cele douăzeci de minute se scurseră destul de repede. La sfârşitul lor, Cliff ştia cu exactitate ce avea de făcut. Ba chiar ajunsese să creadă că s-ar putea să reuşească.

- A sosit momentul să pleci, îl anunţă Van Kessel. Capsula este orientată corect - sasul îţi arată direcţia în care trebuie să porneşti. Totuşi, esenţială nu este direcţia, ci viteza! De aceea, caută să te propulsezi cu toată puterea de care eşti capabil şi... baftă!

- Mulţumesc, bolborosi prosteşte Cliff. Iartă-mă că am...

- Lasă asta, îl întrerupse celălalt, dă-i drumul!

Cliff privi pentru ultima dată cabina micuţă, întrebându-se dacă nu uitase ceva. Işi abandona toate bunurile personale, dar acestea puteau fi înlocuite fără dificultate. Işi aminti apoi de flaconul cu pulbere lunară pe care i-o promisese lui Brian; de data aceasta, n-avea să-1 mai dezamăgească pe băiat. Masa infimă a mostrei - doar câteva zeci de grame - nu-i putea modifica soarta cu nimic. Legă flaconul cu o sârmă şi-1 prinse de centurile costumului.

Sasul era atât de mic încât realmente nu avea loc să se mişte; stătu strivit între uşa interioară şi cea exterioară, până la încheierea secvenţei automate de vidare. Apoi peretele se deschise lent şi zări stelele.

Cu degete stângace din pricina mănuşilor, se trase afară din sas şi rămase în picioare pe fuzelajul curb, menţinând cu disperare contactul prin intermediul cordonului de siguranţă. Splendoarea panoramei aproape că-1 paralizase. Uită de toate temerile sale privind ameţeala şi insecuritatea, şi se uită în jur, fără să mai fie limitat de câmpul îngust de vedere al ecranului din cabină.

Luna era o seceră gigantică, cu linia de separaţie dintre zi şi noapte ca un arc zimţat care acoperea un sfert din cer. Jos, soarele apunea, la începutul lungii nopţi selenare, însă vârfurile piscurilor izolate continuau să scânteieze cu ultimele raze ale zilei sfidând bezna ce le învăluise deja.

Intunericul nu era complet; deşi soarele dispăruse de pe solul lunar, Pământul aproape plin îl lumina măreţ. Cliff putea să distingă, slab, totuşi clar, contururile mărilor şi lanţurilor muntoase, steluţele abia vizibile ale crestelor munţilor, cercurile întunecate ale craterelor. Zbura deasupra unui tărâm spectral şi adormit, care încerca să-1 târască în jos, spre moarte. Acum ajunsese în punctul cel mai de sus al orbitei sale, exact pe linia dintre Lună şi Pământ. Era momentul să pornească.

Indoi genunchii şi se ghemui pe fuzelaj. După aceea, cu toată forţa, se lansă către stele, lăsând cordonul de siguranţă să se deruleze înapoia sa.

Capsula se îndepărtă cu o viteză surprinzătoare şi, în momentul acela, Cliff avu parte de o senzaţie cu totul neaşteptată. Anticipase teroare sau ameţeală, dar în nici un caz simţământul limpede şi obsedant al familiarului. Toate astea se mai întâmplaseră cândva; nu lui, desigur, ci altcuiva. Nu putea preciza amintirea şi acum nici nu avea timp de examinare interioară.

Aruncă o privire rapidă spre Pământ, Lună şi vehiculul care se micşora în depărtare, şi decise în mod subconştient. Cordonul şfichiui înapoi, când acţiona clapa de eliberare rapidă. Era singur acum, la peste 3000 de kilometri deasupra Lunii, la 400000 de kilometri de Pământ. Nu putea să facă nimic, doar să aştepte; abia peste două ore şi jumătate urma să ştie dacă va supravieţui... şi dacă proprii săi muşchi duseseră la sfârşit misiunea pe care rachetele stabilizatoare eşuaseră s-o îndeplinească.

Pe măsură ce stelele se roteau lent în jurul său, Cliff îşi dădu seama pe neaşteptate de unde provenea amintirea aceea obsedantă. Trecuseră mulţi ani de când citise povestirile lui Poe, dar cine le-ar fi putut uita vreodată?[1]

El era prins de asemenea într-un maelstrom, care-1 rotea, coborându-1 spre pierire; el spera de asemenea să scape, abandonându-şi vasul. Deşi forţele implicate difereau complet,

paralela era izbitoare. Pescarul lui Poe se legase de un butoiaş, deoarece vârtejul gigantic absorbea mai lent obiectele cilindrice şi scurte. Fusese o aplicare remarcabilă a legilor hidrodinamicii şi Cliff nu putea decât să spere că modalitatea în care el se folosea de mecanica astrelor avea să fie la fel de inspirată.

Oare cu ce viteză se desprinsese de capsulă? In mod sigur, cu cel puţin 8 km/oră. Oricât de infimă ar fi fost viteza respectivă la scară astronomică, ar fi trebuit să fie îndeajuns ca să-1 propulseze pe altă orbită - una care, Van Kessel îi promisese, avea să treacă la câţiva kilometri peste Lună. Distanţa nu era foarte mare, totuşi suficientă pe acest corp lipsit de o atmosferă care să-1 tragă în jos.

Cu un brusc fior de vinovăţie, Cliff îşi dădu seama că n-o mai sunase pe Myra, aşa cum promisese. Fusese vina lui Van Kessel; acesta îl ţinuse în permanentă stare de alertă, fără să-i mai acorde timp să se gândească la problemele personale. Şi avusese dreptate: într-o astfel de situaţie, te poţi gândi numai la tine. Toate resursele mentale şi fizice trebuie să fie concentrate asupra supravieţuirii. Nu fusese nici momentul, nici locul pentru legăturile iubirii, care distrăgeau şi slăbeau.

Acum gonea spre faţa întunecată a Lunii şi, în timp ce privea, secera luminată de soare se micşoră mereu. Discul intolerabil al soarelui, spre care nu îndrăznea să privească, cobora iute către orizontul curb. Peisajul lunar se îngustă, până ce ajunse o linie arzătoare de lumină, un arc de foc pe fundalul stelar. Apoi arcul se fragmentă într-o duzină de mărgele sclipitoare, care se stinseră una câte una când Cliff pătrunse în umbra Lunii.

După apusul soarelui, lumina dinspre Pământ păru mai sclipitoare ca oricând, argintându-i costumul în vreme ce se rostogolea lent pe orbita sa. Avea nevoie de câte zece secunde pentru fiecare revoluţie; nu putea interveni cu nimic pentru a o controla, dar saluta modificarea permanentă a panoramei. Acum, când ochii nu-i mai erau distraşi de ocazionalele întrezăriri ale soarelui, putea zări mii de stele, acolo unde înainte nu fuseseră decât sute. Constelaţiile familiare fuseseră pur şi simplu înecate; până şi cele mai strălucitoare planete erau dificil de găsit în explozia de lumină.

Discul întunecat al nopţii selenare acoperea câmpul stelelor ca umbra unei eclipse şi creştea treptat, pe măsură ce Cliff cădea spre el. In fiecare clipă, o stea, sclipitoare sau mai palidă, trecea înapoia marginii Lunii şi dispărea. Parcă o gaură neagră ar fi crescut în spaţiu, devorând cerul.

Nu exista nici o altă indicaţie asupra mişcării bărbatului sau a trecerii timpului - exceptând rotaţia lui regulată, la fiecare zece secunde. Privindu-şi ceasul, Cliff fu uimit să constate că trecuse o jumătate de oră de când părăsise capsula. O căută printre stele, fără succes. Deja, se afla la câţiva kilometri buni în urma lui. Apoi însă avea să i-o ia înainte, deplasându-se pe orbita ei mai joasă şi ajungând prima la Lună.

Bărbatul încă medita asupra acestui paradox, când stresul ultimelor ore, cumulat cu euforia imponderabilităţii, produse un rezultat pe care cu greu 1-ar fi crezut posibil. Legănat de susurul lin al aspiraţiilor de oxigen, plutind mai uşor decât orice fulg şi rotindu-se sub stele, el se cufundă într-un somn fără vise.

Când se deşteptă, îmboldit de subconştient, Pământul se apropia de marginea Lunii. Imaginea aproape că îi declanşa un alt val de autocompătimire şi, pentru o clipă, fu nevoit să lupte energic ca să-şi stăpânească emoţiile. Era posibil să vadă pentru ultima dată Pământul, deoarece orbita îl purta deasupra feţei întunecate a Lunii, regiunea peste care nu strălucea niciodată lumina terestră. Scânteietoarele calote polare antarctice, centurile ecuatoriale de nori, sclipirea soarelui deasupra Pacificului - toate se afundau iute înapoia munţilor selenari. Apoi dispărură; nici Soarele şi nici Pământul nu-1 mai luminau acum pe Cliff, iar regiunea invizibilă de sub el era atât de neagră încât îl dureau ochii.

In mod incredibil, un roi de stele apăruse în interiorul discului întunecat, acolo unde nu putea să existe. Cliff se holbă uluit pentru câteva secunde, după care înţelese că trecea pe deasupra unei colonii. Jos, sub domurile presurizate ale aşezării lor, oamenii aşteptau trecerea nopţii lunare - dormind, lucrând, iubind, odihnindu-se, certându-se. Ştiau oare că el gonea ca un meteor invizibil prin cerul lor, trecând cu 6500 de km/oră pe deasupra? Aproape sigur, deoarece, de acum, Luna şi Pământul aflaseră probabil de situaţia lui Cliff. Poate că îl căutau, folosindu-se de radare şi telescoape, însă aveau prea puţin timp

la dispoziţie ca să-1 descopere, în numai câteva secunde, aşezarea necunoscută dispăruse din raza lui vizuală şi bărbatul rămase din nou singur deasupra feţei întunecate.

Era imposibil să-şi evalueze altitudinea deasupra neantului lipsit de trăsături distinctive ce se derula cu viteză sub el, întrucât nu dispunea de perspectivă sau de o scară de comparaţie. Uneori i se părea că dacă ar fi întins mâna, ar fi atins cu vârful degetelor bezna peste care gonea; în acelaşi timp, ştia că, în realitate, solul trebuia să se afle la mulţi kilometri dedesubt. Mai ştia însă că el continua să coboare şi că, în orice clipă, peretele unui crater sau piscul unui munte care se apropia invizibil îl putea doborî din cer.

In întuneric, undeva în faţă, se găsea obstacolul final de care se temea cel mai tare. Un zid lung de peste l 500 de kilometri traversa de la nord la sud mijlocul feţei întunecate a Lunii, peste Ecuator: Lanţul Sovietic. In 1959, când acesta fusese descoperit, Cliff era doar un băieţel şi încă îşi reamintea cât de incitat fusese, văzând primele fotografii neclare făcute de Lunik III2. N-ar fi putut visa niciodată că, într-o bună zi, el însuşi avea să zboare spre aceiaşi munţi, aşteptându-i să-i decidă soarta.

Prima erupţie a zorilor îl luă complet pe nepregătite. Lumina explodă înaintea lui, sărind de la un pisc la altul, până ce întregul arc al orizontului păru tivit cu flăcări. Ieşea din noaptea selenară, năpustindu-se direct în discul soarelui. Cel puţin nu avea să moară în întuneric, deşi pericolul cel mai mare încă nu se ivise. De acum, Cliff revenise în preajma locului din care plecase, apropiindu-se de punctul cel mai coborât al orbitei sale. Privi cronometrul şi văzu că se scurseseră cinci ore. Peste câteva minute, avea să se izbească de Lună... sau să treacă razant peste suprafaţa ei şi să iasă, în siguranţă, în spaţiul cosmic.

Din câte îşi putea da seama, se găsea la mai puţin de treizeci de kilometri deasupra solului şi continua să coboare, deşi foarte lent. Sub el, în umbrele prelungi ale zorilor lunare, se întrezăreau pumnale de beznă îndreptate cu vârfurile spre tărâmul nopţii. Razele soarelui, foarte piezişe, exagerau fiecare ridicătură a terenului, făcând ca până şi cele mai mărunte coline să pară de dimensiunile unor munţi. Iar acum, fără putinţă de greşeală, relieful din faţă se înălţa, cutându-se în dealurile de la poalele Lanţului Sovietic. Valul de rocă se afla la

peste 150 de kilometri, însă se apropia de el cu viteza de 1,5 km/secundă. Cliff nu putea interveni cu nimic ca să-1 evite; traseul îi era fix şi inalterabil. Tot ce se putea face se făcuse deja, cu două ore şi jumătate în urmă.

Nu fusese suficient. Nu avea să se ridice deasupra munţilor, ci aceştia se ridicau deasupra lui.

Acum Cliff regretă că uitase să o sune pe femeia care continua să-i aştepte apelul, la 400000 de kilometri depărtare. Pe de altă parte, poate că era mai bine aşa, fiindcă n-ar mai fi avut ce să-i spună.

Alte voci se auziră în jurul său, o dată ce reveni în raza de emisie a Controlului Lansărilor. Intensitatea lor creştea şi scădea, pe măsură ce bărbatul intra şi ieşea din conurile de umbră radio ale munţilor; vorbeau despre el, dar abia dacă remarcă asta. Le ascultă cu un interes impersonal, de parcă ar fi fost mesaje dintr-un punct foarte îndepărtat al spaţiului sau timpului, care nu-1 priveau deloc. La un moment dat, auzi extrem de limpede glasul lui Van Kessel rostind:

- Anunţă-1 pe comandantul lui Cattisto că-i transmitem orbita de intercepţie, imediat ce ştim că Leyland a trecut de perigeu. Joncţiunea ar trebui să aibă loc peste şaizeci şi cinci de minute din clipa aceasta.

„Detest să te dezamăgesc", gândi Cliff, „dar va fi o întâlnire la care n-o să mă prezint,"

Peretele de stâncă se ridica la numai optzeci de kilometri depărtare şi fiecare rotaţie neajutorată a bărbatului prin spaţiu îl apropia cu şaisprezece kilometri. Acum nu mai era timp de optimism, gonind cu viteză mai mare decât a unui glonţ spre bariera implacabilă. Acesta era sfârşitul şi, brusc, deveni de o importanţă capitală pentru Cliff să ştie dacă-1 va întâmpina cu faţa înainte, cu ochii larg deschişi, sau cu spatele, ca un laş.

Nici o amintire nu îi fulgeră prin minte, în timp ce număra secundele ce-i rămăseseră. Peisajul lunar se rotea sub el, cu toate detaliile distincte şi precise în lumina puternică a zorilor. Fusese răsucit acum cu spatele la munţii ce năvăleau spre el şi privea drumul pe care venise... drumul care ar fi trebuit să-1 ducă pe Pământ, îi mai rămăseseră doar trei din zilele lui de câte zece secunde.

Şi în clipa aceea peisajul selenar explodă în flăcări tăcute. O lumină la fel de pătrunzătoare ca a soarelui alungă umbrele prelungi, incendiind piscurile şi craterele lăţite de dedesubt. Durase numai o fracţiune de secundă şi dispăruse complet, înainte ca bărbatul să fi ajuns cu faţa spre sursa ei.

Drept înainte, la numai treizeci de kilometri distanţă, un nor uriaş de praf se dilata spre stele. Părea că un vulcan erupsese în Lanţul Sovietic - ceea ce era, desigur, imposibil. La fel de absurd a fost şi al doilea gând al lui Cliff: că, printr-un efort incredibil de organizare şi logistică, Divizia de Inginerie detonase obstacolul din calea sa.

Pentru că acesta dispăruse! O semilună gigantică fusese decupată din creasta lanţului muntos; pietre si sfărâmături continuau să se înalţe dintr-un crater care nu existase cu cinci secunde în urmă. Doar energia unei bombe atomice, explodată exact la momentul cuvenit, ar fi putut determina un asemenea miracol. Iar Cliff nu credea în miracole.

Descrisese o altă revoluţie completă şi ajunsese aproape lângă munţi, când îşi aminti că, în tot acest timp, în faţa lui se deplasase un buldozer cosmic invizibil. Energia cinetică a capsulei abandonate - l000 de tone deplasându-se cu mai bine de 1,5 km/ secundă - fusese suficientă ca să creeze interstiţiul prin care trecea el acum. Impactul meteorului construit de om zguduise probabil toată faţa întunecată a Lunii.

Norocul îl ajută până la sfârşit. Cliff auzi răpăitul scurt al particulelor de praf pe costumul său şi întrezări dedesubt, ca prin ceaţă, roci strălucitoare şi nori de fum dispersându-se rapid. (Cât de straniu să vadă un nor pe Lună!) Apoi ieşi de partea cealaltă a lanţului muntos şi nu mai văzu în faţă decât binecuvântatul cer pustiu.

Undeva sus, la o oră în viitor, pe a doua lui orbită, Callisto înainta pentru a se întâlni cu el. Acum însă nu mai era nici o grabă; scăpase de maelstrom. Spre bine sau spre rău, îi fusese acordat darul vieţii.

La câţiva kilometri în dreapta traiectoriei sale zărea pista de lansare: un rid foarte subţire pe chipul Lunii. Peste câteva momente, avea să intre în raza de emisie-recepţie a radioului său. Acum, cu recunoştinţă şi fericire, putea să apeleze din nou Pământul, să dialogheze cu femeia care continua să aştepte în noaptea africană.

Mai 1962

Luminescentii

Când centralista m-a anunţat că la celălalt capăt al firului era ambasada sovietică, prima mea reacţie a fost: „Grozav, am pus mâna pe altă lucrare!" Dar în clipa în care am auzit vocea lui Goncearov, am ştiut că urmau necazuri.

- Klaus? Sunt eu, Mihail. Poţi veni imediat? Este vorba despre ceva foarte urgent şi nu-ţi pot explica prin telefon.

Mi-am făcut o mie de griji pe drumul până la ambasadă, pregătindu-mi diverse apărări, pentru cazul în care eventuala eroare ne aparţinea. Nu aveam însă nici cea mai vagă idee despre ce putea fi vorba; în clipa de faţă nu existau contracte cu ruşii. Ultima misiune fusese încheiată cu şase luni în urmă, la termen, spre completa lor satisfacţie.

Ei bine, acum nu mai erau satisfăcuţi, aşa cum am descoperit destul de repede. Mihail Goncearov, ataşatul comercial, îmi era prieten vechi; îmi spuse tot ce ştia, dar asta nu însemna mare lucru.

- Am primit o telegramă din Ceylon. Vor să te prezinţi imediat acolo. Au apărut probleme serioase la proiectul hidrotermal.

- Ce fel de probleme? am întrebat.

Ştiusem imediat, desigur, că avea să fie vorba despre capătul suboceanic, întrucât aceea fusese singura parte a instalaţiei la care lucrasem. Ruşii făcuseră treaba de pe uscat, dar fuseseră nevoiţi să apeleze la noi ca să fixăm grilele la o adâncime de l 000 de metri în Oceanul Indian. In lume nu există nici o altă firmă care să ne poată respecta moto-ul: „Orice lucrare, orice adâncime!"

- Tot ce ştiu, zise Mihail, este că inginerii de acolo au raportat avarie generală, că primul-ministru ceylonez inaugurează centrala peste trei săptămâni şi că Moscova va fi foarte, foarte nemulţumită dacă nu va funcţiona până atunci.

Am revăzut rapid în minte clauzele penalizatoare din contract. Compania părea să fie acoperită, deoarece clientul semnase procesul-verbal de recepţie, admiţând astfel că

lucrarea respectase specificaţiile. Realitatea nu era însă atât de simplă; dacă se dovedea că fusesem neglijenţi, nu puteam fi, bineînţeles, urmăriţi în justiţie… dar avea să fie al naibii de prost pentru viitorul companiei. Şi al